

Jaarverslag Stichting Jacob Campo Weyerman 2020

Het 43^e jaar van de Stichting Jacob Campo Weyerman leek in veel opzichten een gewoon jaar, met goed bezochte grondvergaderingen en expeditievergaderingen, die dan ook nog eens interessante sprekers aan het woord lieten, met twee rijke, goed verzorgde afleveringen van de *Mededelingen van de Stichting Jacob Campo Weyerman*, maar een doorsnee-jaar was het zeker niet. In maart kreeg het land onheilspellend bezoek van een besmettelijk virus. Dat verplichtte tot grote voorzichtigheid en verminderde de mogelijkheid om elkaar te zien en te spreken. Voor de studieuze leden van onze Stichting en dat zijn er velen betekende het dat de gelegenheid om archieven en bibliotheken te bezoeken en 'naar de bronnen' te gaan ernstig in het gedrang kwam.

Misschien is het wel de grootste prestatie van de Stichting dat het kalenderjaar 2020 de indruk wekte een gewoon jaar te zijn. Het jaar begon ook gewoon, met de grondvergadering op 18 januari 2020, voor de derde keer op rij in Huize Lydia aan het Roelof Hartplein te Amsterdam. Op het programma stonden drie lezingen van drie vrouwen. Inger Leemans, hoogleraar cultuurgeschiedenis aan de Vrije Universiteit Amsterdam, opende het programma met een lezing over de windhandel van 1720. Zij besprak – aan de hand van een rijk arsenaal aan afbeeldingen - de vraag waarom we sinds die fameuze financiële crisis de speculatieve geldhandel begrijpen als een handel in (gebakken) lucht. De Hanou-observatie verzorgde postdoctoraal onderzoeker Karen Hollewand, het ging over de beruchte humanist Hadrianus Beveland die in 1679 werd verbannen uit de provincies Holland en Zeeland. De laatste van de drie lezingen hield cultuurhistorica Viktoria Franke. Zij sprak over de grotendeels vergeten vrouwenroman *Elise oder das Weib wie sie seyn sollte*.

De voorbereiding op de expeditievergadering in Gorcum verliep ongelooflijk gesmeerd, in het bijzonder dankzij Paul Mulders, onze geestdriftige contactman in Gorcum. Bij die voorbereiding kon Frank van Lamoen niet aanwezig zijn, omdat een langzaam maar zeker oprukkend virus in het bijzonder Brabant had geraakt, maar Dirk Alkemade, bestuurslid speciaal, zorgde ervoor dat er toch een viertal naar Gorcum kon afreizen. Na Brabant moest overigens ook de rest van het land eraan geloven en een expeditievergadering leek een onhaalbare kaart, maar op zaterdag 19 september lukte het dan toch, weliswaar niet in het plaatselijk museum, maar op een andere locatie. Op gepaste afstand van elkaar luisterden dertig leden van de Stichting naar de lezing van de Groningse kunsthistoricus Lyckle de Vries over Weyermans visie op de kunst van zijn tijd. Dit naar aanleiding van de publicatie van zijn boek *Jacob Campo Weyerman and his Collection of Artists' Biographies. An Art Critic at Work* (Leiden/Boston, Brill 2020). Bij haar lezing over de Gorcumse strijd tegen het water vertoonde Lotte Jensen, hoogleraar Nederlandse literatuur- en cultuurgeschiedenis aan de Radboud Universiteit Nijmegen, een bijzondere reeks illustraties over angst- en deerniswekkende ramptaferelen. Paul Mulders, voorzitter van de plaatselijke historische vereniging, trakteerde de aanwezigen op een aantrekkelijke geschiedenis van Gorcum. Rondleidingen lieten de talrijke schoonheden van Gorcum zien – met steeds het indrukwekkend zicht op het water -, waarna het terras de gelegenheid bood de dorst te lessen.

Kort na de succesvolle expeditie naar Gorinchem ging het mis en sloeg het virus andermaal toe. De maatregelen, getroffen om verdere verspreiding te hinderen, maakte het lastig om de grondvergadering voor januari 2021 vast te leggen. Bijeenkomsten van het bestuur en bestuurlijke initiatieven waren in de tweede helft van 2020 zo goed als onmogelijk.

Des te bewonderenswaardiger is het dat de redactie van de *Mededelingen* erin slaagde om – keurig op tijd – twee afleveringen van het als altijd goed leesbare tijdschrift bij de drukker en de lezers te krijgen. Wie in de achttiende eeuw bij de tijd wil blijven, wordt door de bijna tweehonderd bladzijden van de *Mededelingen* meesterlijke geholpen. Een woord van dank aan de zeshoofdige redactie (Rietje van Vliet, Anna de Haas, Rindert Jagersma, Ton Jongenelen, Sytze van der Veen en Dirk Alkemade) en aan Jeroen van Heemskerk Düker, verantwoordelijk voor de grafische vormgeving, is dan ook zeer op zijn plaats. Tot ons grote genoegen gunt DBNL onze *Mededelingen* dankzij digitalisering een breder bereik. Ook dit jaar weer zijn jaargangen gedigitaliseerd en vinden artikelen uit de *Mededelingen* een nieuw leven en nieuwe lezers.

De Stichting treedt niet alleen met de voortreffelijke *Mededelingen* in de openbaarheid, maar ook met een site. Die site wordt al heel lang en uiterst nauwkeurig beheerd door Rietje van Vliet. Trouwe auteurs zijn de twee prinsen van de voetnoot, Jac Fuchs en Jan Bruggeman, die onvermoeibaar zijn in hun speurtocht naar de bronnen van Weyerman. Ook Jan Postma draagt met enige regelmaat blogs bij en iedere zondag is er de rubriek 'Merkwaardig', waarmee Rietje van Vliet nieuws en bijzonderheden reikt aan de nieuwsgierige lezer. Het aantal lezers dat de gedigitaliseerde artikelen uit de *Mededelingen* bezoekt, is niet bekend, maar het aantal bezoekers van de site wel. In het afgelopen jaar 2020 telde de site liefst 43.316 bezoekers, dat is ruim honderd per dag.

In september kon de Stichting aandacht schenken aan misschien wel het belangrijkste evenement van het verenigingsjaar: de verschijning van het boek van Lyckle de Vries. Een indrukwekkende Engelstalige studie over het werk van Weyerman, met daarbij vertalingen van kunsttheoretisch werk en een schildersbiografie van Weyerman. Bij de voorbereiding van deze studie boden onze leden Rietje van Vliet en Jac Fuchs belangrijke assistentie.

Aangenaam was de verrassing halverwege het jaar toen Adrie van Dongen uit Breda het bestuur een Campistisch 'object' aanbood, waarvan de aard en betekenis nog voorwerp van discussie zijn. Het bestuur had gehoopt in de januari-vergadering van 2021 experts aan het woord te laten over dit 'object'.

Twee van onze gewaardeerde en actieve leden vielen in 2020 in de prijzen. In het najaar onderscheidde de Koninklijke Academie van Wetenschappen Myriam Everard vanwege haar jarenlange bijdrage aan de bestudering van de maatschappelijke, politieke positie van vrouwen in de achttiende en in latere eeuwen. In het dankwoord na de toekenning van de De la Courtprijs betrok zij de Stichting Weyerman. Marleen Willebrands kreeg in december 2020 de Gerrit Komrijprijs voor het door haar en Christianne Muusers uitgegeven boek, *Het excellente kookboek van doctor Carolus Battus uit 1593*.

Dit jaar verloren we twee trouwe leden. Mr P.M. Weijerman uit Wassenaar overleed op 12 april 2020. Op 25 september 2020 overleed in Soest Sybe Streekstra. Als lid van de Stichting trad hij niet op de voorgrond, maar als lezer van de *Mededelingen* volgde hij de Stichting wel op de voet. Het ledental van de Stichting schommelt rond de 130.

Het archief van de Stichting berust momenteel in Breda. Een eerste inventarisatie is het bestuur gezonden. Onze leden Pieter van Wissing en Jac Fuchs hebben die inventarisatie bekeken en becommentarieerd, maar een gesprek hierover met de Bredase archivaris moest vanwege de corona-pandemie uitgesteld worden.

Het bestuur bestond dit jaar uit Peter Altena (voorzitter), Ivo Nieuwenhuis (vice-voorzitter), Frank van Lamoen (secretaris), Angelie Sens (penningmeester) en Dirk Alkemade ('special effects').

Peter Altena

Nijmegen, 19 februari 2021